

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"א שבט תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים עד | דף הכולל: ראש השנה ט.
דף היומי בהלכה: מסעיף ט"ז עד סעיף י"ז.
מוסר: שם עולם - זכות שמירת שבת' עד 'אך באיזה ענין'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ובעבור שהלשון קלה' עד שער השקר 'ויש בענין השקר'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"בדיוק ברגע שהצלחתי לשחרר את הרצועות התרמיל - נשמע פיצוץ אדיר" | הרופא חלץ את נעליו והשתטח לרגלי מרן הגר"י זצ"ל בבקשת מחילה | "אנשים באים לסבתא, אז כבר נכנסים גם אלי" - עובדות מופלאות על מידת ענוותנותו של מרן הגר"י שליט"א | קופסת הגפרורים המסתורית של הגה"צ רבי מרדכי שוואב זצ"ל | 2075

על דא ועל הא

האברך הרים את עיניו מהגמרא וענה: "החתונה תהיה ביום ח' באדר, בעז"ה". ראש הכולל קפא על עומדו...

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א: תחזיות? ממש לא!

לאחד האברכים שאירס את בתו לאחרונה. "מתי אתה מחתן את בתך?", שאל את האברך.
האברך הרים את עיניו מהגמרא וענה: "בח' באדר בעזרת ה'".
ראש הכולל קפא על עומדו...
מדובר באברך תלמיד חכם ששקוע כל כולו בעולמה של תורה, מתמיד ושקדן עצום. אברך שזנח את כל הבלי העולם וכל מאווייו רק בתורה הקדושה. הוא עסוק רק בלימוד ומתפרנס רק ממילגת הכולל, ממילגת הכולל-ערב, כולל שישי-שבת וממלגות מבחני 'דרשו', כשגם רעייתו עובדת בעבודה ביתית שאינה מניבה משכורת גדולה. כך שהוא באמת לא ידע מהיכן הוא יצליח לחתן את בתו.
אבל יושב בשמים ישחק. הקב"ה דואג בכל לב לנסיכי הכתר שלו, אברכי הכוללים.

לפני כשבוע התקשר גביר מארה"ב, מתומכי התורה באחד הכוללים הגדולים באלעד, כולל 'מדרש אליהו', אל ראש הכולל. היהודי אומר לו: "אני מחתן את בתי בשעה טובה ומוצלחת בח' אדר הבעל"ט (=התאריך המדויק שונה, מפני צנעת הפרט - שב"ג), וברצוני לממן חתונה שלמה של אחד מאברכי הכולל שלך שמחתן את בתו. אשלם את כל ההוצאות שלו, כולל הביגוד של הכלה וכל המשפחה, מקום החתונה, הקיטריינג, הצלם, התזמורת, הכל, את כל ההוצאות הנלוות. אבל בתנאי אחד, שגם החתונה שלו תתקיים בח' באדר, לא לילה קודם ולא לילה אחר"."
"תראה", אמר לו ראש הכולל, "בכולל שלנו לומדים בעיקר אברכים צעירים. כמה חתונות יש בחודש של בני ובנות אברכי הכולל? אולי חתונה אחת, אולי שתיים. ומה הסיכוי שיהיה אברך מהכולל שבדיוק ביום זה יחתן את בתו? לא משהו"."
אך הגביר התעקש. "רק אם יש לך אברך שמחתן בת בח' באדר - אני משלם"...

יהודי עובד בארגון להסברה יהודית. לעיתים רחוקות הוא

ראש הכולל נכנס לכולל, המלא וגדוש במאות אברכים, וניגש

לדרכי הטבע ובד בבד גם בטבע עצמו, שזור בכל חלקי הפרשה, במצוות הקרבת קרבן הפסח, קידוש הלבנה, המכות המובאים בפרשה ועד יציאת בני ישראל ממצרים. (וראו בהרחבה בביאור הדברים בספר שש משזר שם).

מצד אחד, הקב"ה חפץ שנפעל בדרכי ההשתדלות הראויים ע"פ הנהגת הטבע. כך הקב"ה ברא את העולם. מצד שני, הקב"ה משדד מערכות בתוככי הטבע עצמו ומחוצה לו, מחליט הכל כרצונו, מביא מגפה מוזרה ובלתי מוסברת ומביא חיסונים שיעזרו לה, בורא סוגים חדשים של מוטציות ומוכיח שהחיסון יעיל או לא יעיל (את זה נגלה בהמשך...) מולם. באידיש יש משפט מפורסם: "אַ מענטש טראַכט און גאַט לאַכט", האדם מתכנן והאלוקים צוחק, ופתגם מפורסם אומר: "החיים הם מה שקורה לך בזמן שאתה עסוק בתוכניות אחרות..."

הקורונה, וזאת כל בר דעת הבין, הראתה לנו במוחש, בצבעים חיים וברורים, עד כמה זה נכון. אנחנו חייבים לפעול בדרכי ההשתדלות הטבעית, להישמר מכל משמר על חיינו ועל חיי כל היהודים האחרים, לחבוש מסכות, לשמור מרחק, להתחסן, אבל מי שקובע מה יתרחש כאן כל דקה- הוא רק הקב"ה, שמוליך את הטבע כרצונו. ומדוע? מה התכלית בזה? כעת איננו מבינים. אך יבוא יום, ב"בוא יום ה' הגדול והנורא", אז נבין לפתע הכל. כל הפאזל יסתדר מול עינינו לפרטי פרטים. ואז? "אַז ימלא שחוק פינו וּלְשׁוֹנֵנוּ רָנָה אַז יאַמְרוּ בַּגּוֹיִם הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי..."

מספרת הגברת ר., מחנכת חשובה בבי"ס 'בית יעקב' באלעד: "חזרתי בשעת לילה מאוחרת לאלעד. ראיתי בחור ישיבה המתהלך בסמיכות אנה ואנה, כמחפש דבר מה, אך לא מוצא. הוא שאל אותי האם אולי במקרה ידוע לי האם יש בבנין מכשיר אינהלציה. השבתי לו שאכן כן. תוך כדי כך, הבחור התקשה לנשום והתיישב על המדרגות.

"בעלי סייע לו לעלות לדירתנו והוציא את מכשיר האינהלציה. אך לא מצאנו את התרופה לקשיי נשימה. נקשנו על דלתות השכנים, אך לשווא, התרופה לא נמצאה. אחת השכנות נתנה לי תרופה אחרת, שלא התאימה לבחור. לקחתי את התרופה איתי ושבתי איתה הביתה. נסענו איתו למוקד הרפואי, שם טיפלו בו באינהלציה מתאימה.

"האמפולה עם החומר שקיבלנו מהשכנים עמדה במטבח ולמרות שהתכוונתי להשיבה לשכנים, שכחתי ודחיתי, שלא כהרגלי. החומר הוכנס למגירה ושכב שם ע... לעשרה בטבת.

"היינו בבית בבידוד מלא, לאחר ששניים מילדי לקו בקורונה. לפנות בוקר מעיר אותנו בננו בן העשר, כשהוא מתקשה לנשום ומשתעל שיעול כבד. יצאנו איתו למרפסת לאויר הקריר, אך הוא עדיין התקשה לנשום. נסינו ליצור קשר עם מוקד 'מכבי' ותוך כדי השיחה, היא נותקה. החלטנו לעשות לו אינהלציה, אך

שולח לאברכים כל מיני סטודנטים וכותבים שונים, שרוצים מידע ורקע יהודי או תורני לנושאים שונים. השבוע הוא שלח סטודנט, שכותב כנראה איזו עבודה, שרצה לשמוע מיהודי חרדי "מה לדעתו התחזית לשנה הקרובה לאור מגפת הקורונה", בשלל נושאים.

השאלה ה'מלומדת' הצחיקה את האברך הנשאל. "הרבה דברים למדנו מפרוץ מגפת הקורונה", הוא השיב לו, "אבל הדבר הראשון שלמדנו הוא שאין לנו שום מושג מה יקרה מעבר לשנייה הבאה. הקב"ה הראה לנו איך הוא, ורק הוא, שולט בכל, מנהל הכל ועושה רק מה שהוא רוצה. תחזיות? ממש לא..."

"פרעה ועמו האמינו בחוזק הטבע, ולא רצו לראות את השגחת הבורא. זוהי משמעות עבודתם ליאור ולצאן. היאור הוא היה הסמל לחוזקו של ארץ מצרים שאינו נצרך לגשם, כמו כן הטלה הוא המזל של חודש האביב, שהוא הראש והראשון לחדשי שנת החמה, ואף הוא מסמל את חוזק הטבע. ולכן סגדו המצרים לשני אלו, כי האמינו בקדמות העולם ועלינות הטבע", כותב הגאון רבי שמואל שלום דזאלאשינסקי שליט"א בספרו 'שש משזר', בפרשתנו, פרשת בא. "בני ישראל היו שקועים בטומאת מצרים והיה עליהם לבטל בנפשם את הדעות המשובשות שנחלו מיושבי הארץ. לכן רצה הקב"ה לערער בהם את האמונות הכוזבות ולהעמיד תחתיהם את האמונה האמיתית בהש"ת. לכן ציוה הקב"ה על בני ישראל להפריש את הטלה לקרבן לה', לשוחטו דווקא בשיא עליית המזל שהוא באמצע החודש, ולאוכלו לשם שמים. כך יבטלו אמונת הטבע מליבם, ויחדירו בנפשם את ההבנה הנרצית ש"כל דברינו ומקרנינו כולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם".

המתבונן היטב בפרשה, והדברים מבוארים בהרחבה בספר 'שש משזר' שם, יראה לנכון כיצד הקב"ה הראה מצד אחד 'ניסים גלויים', כלשון הרמב"ן, אך גם 'ניסים נסתרים'. ניסים המשולבים בתוככי דרכי הטבע עצמם. מצד אחד, כותב ה'שש משזר', הקב"ה עשה ניסים אדירים והראה כיצד הוא מבחין בין בכורי ישראל לבכורי מצרים, ומצד שני, באותו הרגע עצמו, דורש הקב"ה מבני ישראל "אַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶר", וכתב רש"י: "שמאחר שנתנה רשות למשחית לחבל, אינו מבחין בין צדיק לרשע, ולילה רשות למחבלים הוא".

הדברים, לכאורה, אינם מובנים. הרי בלילה הזה נגלה הקב"ה בכבודו ובעצמו בהנהגה למעלה מדרך הטבע, והבדיל בין בכורי ישראל לבכורי מצרים. א"כ מה פשר הפחד מהמזיקים, שניתנה להם רשות להזיק ואינו מבחין בין צדיק לרשע?

אלא המסר הוא, כפי שכתב הרמב"ן, להבין שגם הטבע הוא נס, כלומר לשלב בין נס לטבע, וממילא דווקא מתוך נס עצום זה של מכת בכורות עדיין נשאר הטבע במקומו, כפי רצון ה' שאינו רוצה לבטל הטבע לגמרי ודווקא לכן נשארה עדיין חובת ההשתדלות להישאר בבית, לבל יזיק להם המשחית בחוץ, שאינו מבדיל בין צדיק לרשע. רעיון זה, של השגחת השי"ת עלינו, מחוץ

בסלסלת התרופות אין תרופה מתאימה.

"רגע, החזרת את התרופה שלקחת ממשפחתך...?"

"לא החזרתי, עניתי, פשוט שכחתי. הנה התרופה..."

"אחרי מספר שאיפות מהחומר, ההתקף נרגע והילד החל

לנשום יותר בקלות. בינתיים אחות מ'מכבי' חיברה אותי למד"א,

ששלחו אלינו במהירות ניידת נט"ן ואמר שהאינהלציה היא זו

שבחסדי שמים סייעה לו במצוקה הנשימתית..."

- אנחנו נמשיך לשמוח שהקב"ה משגיח עלינו בהשגחה

פרטית, אוהב ודואג לנו.

(יתד נאמן)

הסיפור היומי

בשבוע שעבר, בחילופי דברים שהיו עם רבינו שליט"א, אמרתי: מכל העולם מצפים למוצא פיו של סבא. אמר לי רבינו שליט"א: "למה אתה מדבר דברי ליצנות?"...

"אין הקב"ה משרה את רוח הקודש אלא על ענווים": הגאון רבי גדליה הוניסברג שליט"א בפרק ראשון על מידת ענוותנותו המופלגת של רבן של ישראל שליט"א | "בקודש פנימה" - מגזין 'במה'

לרבינו שליט"א היה ידיד נפש עוד מפניסק, הגאון רבי בערל ויינטרוב. לפני שנים רבות הגיע פעם בראש השנה לבקש ברכה. רבינו שליט"א הביט עליו ואמר לו: "אתה בא אלי לבקש ברכות? אתה הרי מכיר אותי, אתה יודע את האמת".

במאמר המוסגר יש להוסיף, כי זה גופא, בגלל שהגאון הנ"ל הכיר כל כך טוב את רבינו שליט"א, לכן הגיע לבקש ממנו ברכה...

בשנות צעירותו של רבינו שליט"א, שכבר אז יצא שמו בעולם כולו, היו מעט אנשים שלא כל כך רחשו את הכבוד הראוי כלפיו, והיו אף כאלה שהעזו לזלזל רח"ל בפניו, אך מעולם הדבר לא היה ניכר על פניו, לא הפריע לו ולא הראה כלל שהדבר נוגע אליו. רבינו שליט"א היה שם לב לזה ולפעמים אף היו כאלה שהיו מביעים זלזול בחיבוריו הגדולים, אך כאמור ברוב ענוותנותו ומידותיו המופלגות מעולם לא נעלב ולא נפגע מאף אחד ולא רימז על כך כלום.

מעשה מבהיל אירע פעם בעת שהלך רבינו שליט"א עם בנו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א ובדרך הילוכם עסקו בסוגיה שכתב עליה רבינו שליט"א באותם ימים. פגש בהם אדם אחד שהחל לשאול את רבינו שליט"א שאלות והתבטא בחריפות מבישה: "אני רואה שלא הבנת מילה בסוגיה ולא ידעת איך ללמוד את הסוגיה, אלמד אותך..."

לאחר שנפרד מהם והמשיכו ללכת, הבחין רבינו הגדול שליט"א שהדבר מפריע לבנו, אשר נפגע בשביל אביו על הדיבור היהיר והפוגע כלפיו. אמר לו מיד רבינו שליט"א בנועם וברוגע: "אתה לא צריך להתייחס, זה צורת הדיבור שלו, זה שום דבר, ככה הוא מדבר..."

"ושפל רוח יתמוך כבוד, זה סיני, שהשפיל עצמו לומר שאני נמוך וע"י כן תמך הקב"ה כבוד עליו וניתנה עליו התורה..." (פסיקתא רבתי, במדבר ז').

אמרתי השבוע להגאון רבי יצחק שאול קניבסקי שליט"א, שבמאמרים הקרובים בכוונתי להתמקד במידת הענווה כפי שאנו לומדים מרבן של ישראל שליט"א בענוותנותו המופלגת והבלתי מצויה.

אמר לי רבי יצחק שאול שליט"א: "אי אפשר אפילו להסביר את הענווה של אבא, במשך כל השנים שגדלנו פה בבית כלל לא עלה על דעתנו ואבא גם לא ניסה להראות לנו שהוא חשוב יותר מאדם רגיל. עד שלא שמענו על כך בחוץ לא חשבנו על זה כלל וכלל. כמובן ראינו את אבא שכל הזמן לומד בלי הפסקה, אבל לא ראינו שום גינון או איזו הנהגה כביכול הוא חשוב יותר ממישהו אחר. כמובן שמעולם לא דיבר על עצמו כלום.

"לא רק על אבא, אפילו על סבא הסטייפלער ששמו כבר יצא מכל העולם ועד סופו, מעולם אבא לא ניסה להראות לנו שיש לנו סבא חשוב, אלא שמענו על כך מחוץ לבית. עד כדי כך הענווה העצומה בבית".

עוד סיפר לי, כי מאז שהיו ילדים תמיד מרן שליט"א היה אומר להם: "ברכות באים כולם לבקש מאמא, היא עושה אותי לרב, אני לא כלום".

פעם אמר לי רבינו שליט"א ברוב ענוותנותו: "אל תחשוב שהציבור שאתה רואה כאן בא בשבילי, כולם באים כאן לשמוע מה שהסבתא אומרת, כל מה שאתה רואה הכל בגללה ומכיוון שבאים לסבתא באים גם אלי".

לא פעם מבקשים מרבינו שליט"א ברכה לאהבת תורה וגם על זה אומר רבינו שליט"א: "זה ברכה שגם אני צריך". כידוע, רבינו שליט"א אינו מדבר סתם, כל מילה מדודה.

לאורך השנים הרה"ג רבי ישעיהו אפשטיין שליט"א היה חוזר עם רבינו שליט"א מהבריתות ולוקח אותו לכולל חזון איש בבוקר. בשלב מסוים התקינו עבור רבינו מעלית בבניין הכולל. כאשר רבינו שליט"א ראה את המעלית, ולכאורה היה אמור לדעת שהיא הותקנה עבורו, אך בעונותיו הרבה כלל לא חשב כך, ואמר לרב אפשטיין שליט"א, "בהלוך נעלה במעלית, כי לא אמורים לחכות הרבה זמן בתור, כל אחד מגיע לכולל בזמן אחר. אבל בחזור, אחרי מנחה, שכולם הולכים ביחד, נלך ברגל". וזאת בו בזמן שהמעלית הייתה סגורה לכלל הציבור, ונפתחה רק עם מפתח, אך רבינו שליט"א ברוב עונותיו כלל לא עלה על דעתו שלכבודו התקינו את המעלית.

עוד סיפר לי הרב אפשטיין שליט"א, כי תמיד כשהוא שנוסע עם רבינו שליט"א ברכב, רבינו מעיין בדרך בספר לימוד. אולם כשמגיעים למקום הומה אדם שאנשים רבים מביטים על רבינו שליט"א, ברכב, רבינו סוגר את הספר ואף התבטא פעם כי "זה לא דרך ארץ ולא צורה כשאנשים מסתכלים".

פעם אחת כשהגיע רבינו שליט"א לכותל המערבי בחול המועד ומיד כמובן נוצרה התקהלות המונית סביב האוטו ובאו רבים לבקש ברכה, אמר רבינו שליט"א לרב אפשטיין שליט"א: "הרבה פעמים רואים אדם זקן ניגשים אליי". הדברים נאמרו בכזו פשטות, כביכול אין לרבינו שליט"א שום מעמד מעבר לאדם רגיל.

רבינו שליט"א מביא בכמה מקומות בספרים שלו גמרות וחז"לים בגודל חשיבות מידת הענווה, דברים שאי אפשר לתאר. דבר אחד צד את עיני. רבינו הביא גם בארחות יושר וגם בחיבורו על ארחות חיים להרא"ש, משנת רבי אליעזר פרק י': "אין הקב"ה מוריש את העולם הבא אלא לענווים ואין הקב"ה משרה את רוח הקודש אלא על ענווים".

מגזין במה (bama.org.il)

עוד דבר אמר לי הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, כי בין הדברים המבטאים מאוד את הענווה המופלגת של רבינו שליט"א, היא התייחסותו המיוחדת הן בעל פה והן במכתבים בלימוד לכל ילד, לא משנה הגיל. כל מי שפונה בשאלה מקבל יחס נפלא, דבר שהוא מדהים לראותו.

פעם בא יהודי להחתים את רבינו שליט"א על מכתב צדקה לפני שנסע לאמריקה. הייתי בחדר באותו הזמן ולאחר שיצא רבינו שליט"א קרא לי ושאל: "אתה מכיר את האיש הזה?" שאלתי: למה סבא שואל? אמר לי רבינו שליט"א, "תגיד לי, הוא נורמאלי? נראה לי הוא לא נורמאלי. הוא נוסע לאמריקה ומחתים אותי, מישהו מכיר אותי? פה ברחוב לא כולם מכירים אותי, אז באמריקה...".

לפני מספר שנים בשבת שקלים, הגאון רבי אליהו מן שליט"א ישב בסעודת שבת אצל רבינו שליט"א ושאל: "ראיתי שרבינו עמד בפרשת שקלים, מדוע?" אמר רבינו שליט"א, "יש שיטה ששקלים גם דאורייתא, אמנם לא נפסק כך, אבל גם לכן נעמדת". היה נשמע שזה חומרא של רבינו שליט"א. אמר לו הגר"א מן שליט"א: "זו חומרא של רבינו, אבל אנשים לומדים מרבינו שכך צריך לעשות". אמר לו רבינו שליט"א בנחרצות: "מי מסתכל עלי? אף אחד לא מסתכל עלי ולא לומד ממני!".

בשבוע שעבר בחילופי דברים שהיו עם רבינו שליט"א, אמרתי: מכל העולם מצפים למוצא פיו של סבא. אמר לי רבינו שליט"א: "למה אתה מדבר דברי ליצנות". הדברים נאמרו ממש ברצינות. וכך בכל פעם שמישהו מנסה לומר דבר כזה, התגובה של רבינו שליט"א: "למה אתה מדבר דברי ליצנות".

הרה"ג רבי ישעיהו אפשטיין שליט"א ונכדו נאמנו של רבינו הרה"ג ר' יעקב ישראל קניבסקי שליט"א אמרו לי, שהם רואים כסדר בקבלות קהל כאשר אנשים מבקשים ברכה ליראת שמים, אומר להם רבינו שליט"א מיד: "גם אני צריך את הברכה הזו"...

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בעל החנות 'הריח' מיד כי מאחורי בקשתה של הלקוחה מסתתר סיפור מעניין. הוא החל לדובב אותה ולהתעניין מה הביא אותה לרכוש תפילין עבור בנה, והיא נענתה ברצון וסיפרה...

לעיתים, מסיבות שאינן ידועות לנו, הקב"ה מעורר את האדם לתשובה באיתערותא דלעילא, אף ללא כל צעד מצידו - זה מה שהיה בגאולת ישראל ממצרים

"ואביא אתכם אלי" (שמות יט, ד)

שמשרת בדרום לבנון. מאז שהוא התגייס לצבא אני לא יכולה לישון בלילה מרוב דאגה, והבוקר קיבלתי ממנו טלפון, בו סיפר על נס גלוי שנעשה לו. וכך הוא סיפר:

"היום בבוקר, הגיע אל הבסיס שלנו חייל חדש, דתי. מוקדם בבוקר הוא פנה לצד להתפלל עם התפילין שלו. לאחר שסיים הוא הציע לכולנו להניח גם כן תפילין, אולם רוב החיילים סירבו. רק אני ואחד מחברי הסכמנו לשתף פעולה. הוא קשר את התפילין על ראשו וזרוענו והראה לנו בסידור אילו פסוקים לקרוא.

"באותו הרגע, הרגשתי משהו חם שפושט בליבי, אולם לא ייחסתי לכך משמעות. החזרתי את התפילין לבחור הדתי, ורגע לאחר מכאן נקראתי עם עוד שנים מחברי אל המפקד, שהורה לנו לצאת לסריקת שטח. פעילות שגרתית.

"מיהרנו לצאת אל המשימה, אולם לאחר מספר רגעים אירע משהו מוזר: רצועת התרמיל שלי הסתבכה בין השיחים, וככל שניסיתי לחלצה - היא הסתבכה יותר ויותר... שני חברי, המשיכו להתקדם. אני הייתי האחרון בשורה, כך שהם אפילו לא הבחינו שנעצרת.

"בנסיבות אחרות, זו לא היתה אמורה להיות בעיה. הייתי יכול להשיגם בתוך רגע או שנים, אולם אז, בדיוק באותו הרגע בו הצלחתי סוף סוף לשחרר את הרצועה - נשמע פיצוץ אדיר! התברר כי שני חברי עלו על מוקש ונפצעו קשות!

"מיהרתי להזעיק עזרה במכשיר הקשר, רכב הפינוי הגיע מיד ופינה את הפצועים, ואני - נותרתי המום! בדקתי את עצמי שוב ושוב, ולא האמנתי - אפילו לא נשרטתי! אין לי ספק שזה בזכות המצוה שקיימתי הבוקר. באותו הרגע החלטתי להניח תפילין מדי יום ביומו! - הכריז בני, וביקש כי אקנה לו זוג של תפילין כשרות. והנה אני כאן. לא התעכבתי אפילו רגע!", סיימה האשה בהתרגשות.

המוכר האזין בהתרגשות לסיפורה של האשה, וכשסיימה, מיהר אל תוככי החנות כדי לחפש זוג מתאים עבור הבן שלה. אולם אז, לפתע, נשמע קולו של הלקוח הקודם, שהגיע עם תפיליו של סבו: "תן לי את התפילין שלי בחזרה... אני אניח אותם יום יום!", הכריז, והוסיף: "גם אני רוצה שישמרו עלי!", הסביר.

כפי הנראה, היה זה סבו שביקש עליו רחמים מלפני כסא הכבוד, ושלח את אותה שליחה נאמנה כדי לגרום לנכדו להניח

אל חנותו של יהודי יקר, אשר עסק במכירת תשמישי קדושה, ובכלל זאת תפילין ומזוזות - נכנס ביום מן הימים יהודי, אשר ניכר היה בו כי רחוק הוא מעולמה של תורה כרחוק מזרח ממערב. ברגע הראשון תהה המוכר לסיבת ביקורו של האיש בחנותו, שכן הוא לא נמנה על סוג האנשים שהיו פוקדים אותה בימים כתיקונם. אולם רגע לאחר מכן, כבר התבררה התמונה במלואה, כאשר שלף הלה מתיקו נרתיק דהוי של תפילין, וסיפר: "את התפילין הללו מצאתי בין חפציו של סבי שנפטר זה לא מכבר, וברצוני למכרן. כמה תשלם לי עבורן?".

ככאב רב שמע המוכר את דבריו של היהודי. עומד לפניו בן לאברהם יצחק ויעקב, שאינו מייחס לתפיליו של סבו כל ערך מלבד ערכן הממוני. בתחילה, ניסה למשכו בדברים ולהציע לו כי יניח את התפילין בעצמו... אולם לאחר שהלה הבהיר כי הדבר אינו בא בחשבון, וכל מבוקשו אינו אלא למכור את התפילין ולהרוויח כמה גרושים במקום להשליכן אל פח האשפה רח"ל - נטל את השקיק הדהוי מידו ומסרו לאחד מעובדיו כדי שיבדוק את התפילין ויעריך את שוויין.

רגע לאחר מכן, נשמעה קריאת הפתעה מפיו של העובד. "הפרשיות מהודרות ממש! הכתב נפלא!" בעל החנות נזעק לראות את הדברים במו עיניו. התברר כי העובד צדק: הפרשיות נראו מהודרות ממש! "כן... סבי היה רב גדול... אבל אני? אני כבר רחוק מכל זה!", הבהיר הנכד, וביקש באופן תכליתי לקבל הצעה לרכישת תפיליו של סבו.

אלא שבטרם הספיק המוכר להשיב לשאלתו ולנקוב בסכום כלשהו, נכנסה אל החנות אשה, שאינה שומרת תורה ומצוות אם לשפוט על פי מראה החיצוני. "אני רוצה לקנות תפילין!", ביקשה. לשאלתו של המוכר אודות רמת ההידור הנדרשת - השיבה: "אינני רוצה משהו יקר, אבל משהו שיהיה כשר, כשר באמת! התפילין הללו מיועדות עבור הבן שלי, ואני מקוה שהן תשמורנה עליו היטב!".

מיועדנו בעל החנות, בעל נסיון של שנים רבות, 'הריח' מיד כי מאחורי הבקשה מסתתר סיפור מעניין. הוא החל מדובב את האשה, והיא נענתה ברצון וסיפרה:

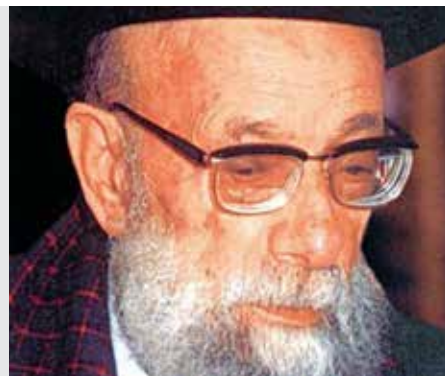
"אנחנו לא דתיים... אבל הבוקר קיבלתי טלפון מהבן שלי,

אלא שמכל מקום, כאשר הגיעה שעת הגאולה, ביקש הקדוש ברוך הוא לגאלם, ומשום כך, מאחר ולא ניתן היה לגאלם בלא שתהיה בידם זכות - הוא זרק עליהם מים טהורים קדושים מבלי כל הכנה מצידם, מבלי שהם ידרשו לעשות את הצעד הראשון, וזאת רק כדי שניתן יהיה להוציא אל הפועל את הגאולה! יותר מכך: למרות שהם עצמם לא רצו להתקרב אל ה', ואפילו ביקשו להמנע מלהתקרב אליו יתברך - הוא יתברך קירבם אליו וטיהרם! (גיליון 'ללמדך' פרשת בא)

תפילין מכאן ואילך... הרי לנו, כי לעיתים, מסיבה שאיננו יכולים להבינה, מעורר הקדוש ברוך הוא את האדם לחזור בתשובה על אף שהאדם לא עשה מצידו אפילו צעד אחד. אולם זאת רק לעיתים נדירות, בזכות אבות למשל. בדרך כלל, המהלך הרגיל הינו שהאדם צריך להתעורר מצידו לפתוח פתח כחודו של מחט, ורק אז נפתחים בפניו כל השערים! זה היה טיבה של ההנהגה המיוחדת שמצינו ביחס לגאולת עם ישראל. מצד עצמם לא היו ראויים ישראל להיגאל עד כה,

יהלומים מגדולי ישראל

ברדתו מן המטוס פנה הגר"י צדקה זצ"ל הישר אל תחנת הרכבת, התיישב באחד הקרונות והחל ללמוד בגמרא שהוציא מאמתחתו, מבלי לשאול ומבלי לדעת כלל היכן עליו לרדת...

אף פעם אל תשכחו להחזיק את המזוודה צמודה אליכם...

כאן! עליך לרדת, ומיד, כי בעוד רגע הרכבת תמשיך בדרכה. מיהר הרב כהרף עין ואחז במזוודה שהכילה את חפציו האישיים, טלית ותפילין ספרים וכיו"ב, מיהר לפתח וקפץ בזריזות, כשדלתות הרכבת היוצאת נסגרות מאחוריו. "מאותו מאורע", סיפר לימים, "למדתי שני דברים: א. צריך ללמוד בלא שום דאגה, כי אז הקב"ה דואג לך שלא תאחר ולא תחמיץ מאומה. ב. יש לזכור תמיד לקחת עמך את המזוודה על תכולתה... גם כשתעלה לשמים אחרי מאה ועשרים, תדאג מראש שתוכל להביא עמך מזוודה מלאה מצוות ומעשים טובים".

(אמונה שלמה)

היה זה במסעו הנדיר של מרן הגה"צ רבי יהודה צדקה זצ"ל לאנגליה לצורך גיוס כספים להקמת בנין הישיבה הקדושה. ברדתו מן המטוס פנה הישר אל תחנת הרכבת ועלה לאחד הקרונות, ישב ופתח גמרא שהחזיק באמתחתו, והחל ללמוד מבלי לדעת כלל או לשאול היכן יהיה עליו לרדת כדי להגיע למחוז חפצו. הרכבת התחילה לנסוע וגמעה מרחקים, הקרונות חלפו במהירות על פני תחנות שונות, והרב שקוע בגרסה. לפתע, כשעצרה הרכבת בתחנה מסויימת, עלה פתאום בליבו לשאול את הנוסעים סביבו מי מהם יודע היכן מקום פלוני. ענו לו: בדיוק

על דא ועל הא

אותו רופא היה אדם חכם... הוא חלץ מיד את נעליו, השתטח לפני רגליו של מרן הגר"י ש אלישיב וביקש סליחה וכפרה. מרן השיב לו: "תבקש סליחה מהרבנית, לא ממני"

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מספר על מאורע מיוחד לו היה עד בביתו של הותנו הגדול זצ"ל

בקביעות לבית המשפחה כל אימת שהילדים לא ירגישו בטוב, על מנת לבדוק אותם.

הוא עשה זאת כדי להקל את העול מהרבנית ע"ה, שלא תצטרך להטריח את עצמה כל פעם עד למרפאה. רופא זה ידע עד כמה היא מוסרת את עצמה לתורתו של בעלה הגדול, והחליט להקל ממנה את הטרחה הזו של ההגעה למרפאה, והגיע בקביעות אל הבית כדי לבדוק את הילדים.

הרב אברהם פוקס

שח הגר"י זיברשטיין שליט"א: את הדוגמה הנאותה ביותר לקשר הרגשי הראוי בין בני-זוג, המוביל לקיום הוראת חז"ל 'ומכבדה יותר מגופו', אפשר להביא מתוך מעשה שהיה בביתו של מו"ח, מרן הגר"י ש אלישיב זצ"ל, שהייתי עד לו. המעשה אירע בתקופה שילדיו של מו"ח היו עדיין בגיל צעיר, ואחד הרופאים - שהיה לו קשר הדוק עם הגר"י ש - התנדב להגיע

והשתטח לפני רגליו של הרב אלישיב וביקש סליחה וכפרה. חכמה גדולה ראיתי בו, ברופא זה. הוא היה יכול להתמרד קצת נגד הדברים. שהרי הגעתו הקבועה לבית מרן היתה בהתנדבות, ועל חשבון זמנו הפרטי, וגם ברור שלא התכוון לפגוע ברבנית, אלא עשה זאת לטובתם של הילדים, ואם כן למה זה מגיע לו... אבל הוא לא עשה כך, אלא מיהר לבקש סליחה, ובאופן המיידית ביותר, והמוחשי ביותר, עם חליצת נעלים והשתטחות מלאה על הארץ.

ומה אמר לו מרן הגרי"ש בראותו זאת? - "אינך צריך לבקש מחילה ממני, אלא מרעייתך". הרופא ביקש סליחה מהרבנית, שכמובן סלחה לו. ואז סלח לו גם מרן זצ"ל בלב שלם, ואמר לו 'מחול לך'.

(הסיפור, מתוך הספר 'שמחה בבית')

סיפור נפלא זה מלמד אותנו על דקדוק העצום של גדול הדור בכבודה של אשתו. ידועה לכל התמדתו העצומה ושקיעותו בלימוד של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ועד כמה הוא לא נתן לשום דבר להפריע ולעוצרו מן הלימוד, והיו רבים שכאלו. אך כאשר פוגעים ברבנית, כשמישהו גוער ומזלזל בה, עד כאן! גדול הדור קם ממקום לימודו, ואף רץ למחות בו ולהעמידו על מקומו...

(מתוך עלון שלווה בארמנותיך)

פעם קראה לו הרבנית שיבוא לבדוק את אחד הילדים, שחומו עלה מאוד. הרופא הגיע, ואבחן שמצבו של הילד הרבה יותר קשה ממה שחשבה הרבנית, והוא זקוק לטיפול מייד. הרופא גער מעט ברבנית, והוכיחה על כך שהמתונה עד שהחום של הילד טיפס ולא קראה לו מיד לבדוק את החולה. "במצב כזה הוא עלול להגיע לידי סכנה, ולכן כדאי תמיד להזעיק אותי לפני כן", אמר.

מרן הגרי"ש זצ"ל, ששהה בחדר הסמוך והתמיד בלימודו, שמע את דבריו של הרופא, והחליט לקום ממקומו ולעשות מעשה. הוא נכנס לחדר שבו היתה הרבנית, וראה שהיא אכן נפגעה קמעה מדבריו של הרופא. בו-ברגע פנה מרן זצ"ל אל הרופא ואמר לו: "אינך מגיע לכאן יותר!" והוסיף עוד משפט: "כיצד הנך מעז להוכיח אותה?! וכי אינך יודע כמה מתמסרת הרבנית ללימוד שלי?!"

אני הייתי בחדר ברגעים הללו, וראיתי כיצד מקיים מו"ח את ה'מכבדה יותר מגופו'. שהרי אם הרופא היה פונה אל הגרי"ש עצמו בטענה הנ"ל, ושואל אותו מדוע המתין עד שהחום עלה, לא היה הרב אלישיב מקפיד כלל וכלל! ורק משום שהבחין בעיניו הקדושות בפגיעה שהיתה לרבנית מדיבורים אלה, החליט לכבדה יותר מגופו, ואסר על הרופא לבוא לביתם יותר. הרופא היה חכם, ולא התקומם ולא התנגד לדבריו של מרן הגרי"ש, ולא עוד אלא ש... חלף את נעליו, כדינו של מנוחה,

פרשת השבוע

באחד הלילות פתח רבי משה שוואב זצ"ל את הקופסה, והנה יש בתוכה מעט עפר... בתדהמה ניגש לאחיו הגדול רבי מרדכי זצ"ל ואמר לו: "ראיתי מה יש בקופסה, אנא הגד לי פשר הדבר"

סקרנותו גברה עליו, ובאחד הלילות כאשר רבי מרדכי פשט את בגדיו, הוציא האח הצעיר את הקופסה ופתחה, והנה הוא רואה שבתוכה יש מעט עפר...

בתדהמתו ניגש לאחיו ואמר לו: "ראיתי מה יש בתוך הקופסה, אנא הגד לי פשר הדבר".

ענה לו רבי מרדכי, שכאשר הוא לומד טוב ויש לו שביעות רצון מלימודו, הוא חושש פן יכנסו ללבו הרהורי גאווה, ולכן הוא מתבונן באדמה כדי להזכיר לעצמו על יום מועד לכל חי, כמאמר חז"ל "הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה... ולאן אתה הולך למקום רימה ותולעה".

(מאמר מרדכי ח"ג)

"ושפל רוח יתמוך כבוד, זה סיני, שהשפיל עצמו לומר שאני נמוך וע"י כן תמך הקב"ה כבוד עליו וניתנה עליו התורה..." (פסיקתא רבתי, במדבר ז').

בימי בחרותו של הגה"צ רבי מרדכי מנחם שוואב זצ"ל, משגיח ישיבת בית שרגא במונסי, כאשר למד בישיבת קמניץ, למד שם גם אחיו הצעיר הגה"צ רבי משה שוואב זצ"ל, לימים משגיח ישיבת בית יוסף בגייטסהד.

סיפר רבי משה, כי באותם ימים הבחין מדי פעם באחיו הגדול רבי מרדכי, כיצד הוא מוציא מכיסו קופסה קטנה כקופסת גפרורים, פותחה ומתבונן בה ואחר כך מחזירה לכיסו. השתומם רבי משה על מנהגו זה של אחיו ושאל אותו לפשר הדבר, אולם רבי מרדכי סירב לספר לו.

”סע לבית החולים ‘הדסה’ ותקיים מצוות ביקור חולים בשליחותי” - הורה רבנו זצ”ל לרבי אברהם שולץ המזפתע...

ליומא דהילולא של מרן הרה”ק בעל ‘חלקת יהושע’ זי”ע מביאלא - כ”ב בשבט תשמ”ב

יוסף מאיר האס

בשיחה עם מקורבו של רבינו עשרות בשנים, הרה”ח ר’ הלל שמואל דונט שליט”א, שמענו מפיו סיפור מופלא אותו שמע מכלי ראשון.

”סיפר לי ידידי הרה”ג רבי אברהם שולץ שליט”א, תלמיד חכם מבני עדות ליטא, שלאמו ע”ה היתה חברה קרובה מבני עדות המזרח ושמה גב’ מרקוס, שהיו מכירות זו את זו עוד לפני השואה. באחד הימים הגיעה גב’ מרקוס וסיפרה לגב’ שולץ על בעלה שחלה ל”ע ומצבו אינו מבשר טובות. כל יום היתה סועדת אותו בבית חולים הדסה, ובערב היתה מגיעה לשפוך את ליבה לפני ידידתה גב’ שולץ, אמו של ידידי ר’ אברהם.

”ויהי היום. היא מגיעה ומספרת כי המצב הידרדר מאד והרופאים כבר התייאשו מחייו, עד שהוציאו אותו במצב סופני לפרוודור, כמו ממתנים למותו. האשה בכתה מאד לפני גב’ שולץ ואמרה שאינה מסוגלת לראות את בעלה מתייסר כך, ושאלה מה אפשר לעשות.

”פנתה גב’ שולץ לבנה ר’ אברהם וביקשה ממנו: ‘לא רחוק מכאן מתגורר יהודי צדיק, הרבי מביאלא, לך אליו ותבקש ממנו שיתפלל על החולה שימות במהרה וייגאל מייסוריו... הרי אין לו כבר כוח לחיות, למה עליו לסבול סתם ייסורים?’...”

ממשיך הרב דונט את סיפורו של ידידו: ”ר’ אברהם שהיה אברך צעיר אחרי נישואיו באותם ימים, נכנס אל רבנו עם קוויטל ובו שם החולה, וביקש שהרבי יתפלל על מותו של החולה המתייסר במצב סופני.

”אלא שרבנו חשב קצת אחרת ושאל אותו בתמימות: ‘דוע לך אולי האם קיימו מצוות ביקור חולים אצל היהודי הזה?’... ר’ אברהם השיב בביטול: ‘מי יבקר אותו? אין לו ילדים וגם לא משפחה קרובה’. המשיך רבנו ואמר: ‘מוכרחים לקיים מצוות ביקור חולים, ובפרט אצלו שאין מי שיבקר אותו; אך היות ואין

בכוחותיי ללכת לבקרו בעצמי, אני עושה אותך שליח לבקר את החולה בשמי’...”

”תמה ר’ אברהם ואמר: ‘רבי, אין את מי לבקר! מדובר בחולה נוטה למות שהוציאו אותו לפרוודור, ובכלל הוא בלי הכרה ואינו מגיב לסביבה... אבל רבנו עמד על שלו ושלח אותו לבקר את החולה בשליחותו: ‘סע להדסה’, אמר לו, ‘ותקיים מצוות ביקור חולים כפי שהורו לנו חז”ל, תאמר ‘בשם כל ישראל’ ותמסור לו רפואה שלמה’...”

”ר’ אברהם, שכאמור אינו נמנה על עדת החסידים, לא הצליח להבין מה רוצה רבנו בשליחות זו. הוא חזר אל אמו ומסר לה את דברי רבנו ששלח אותו לבקר את החולה בהדסה, ולמרות שהסביר לו את מצבו הקריטי של החולה ושאלו אל מי לנסוע, התעקש רבנו שעליו לקיים מצוות ביקור חולים בשליחותו.

”אמו גב’ שולץ שכנעה אותו ארוכות שיקיים את דברי הרבי, ואכן הוא נסע לבית החולים, שם מצא את גב’ מרקוס עומדת בייאוש סביב מיטתו של בעלה, כמו ממתנה לרגעי יציאת הנשמה. היא הופתעה לראות את הבן של ידידתה מופיע בשערי המחלקה, ועוד יותר הופתעה כששמעה מפיו שהרבי מביאלא שלח אותו לבקר את החולה ולאחל לו רפואה שלמה...”

”חלפו ימים ספורים, ובמקום שתתקבל הבשורה על פטירתו של החולה שהרופאים כבר התייאשו מחייו, התקבלה בשורה הפוכה לגמרי. הוא החל להתאושש מיום ליום, עד שהוא כבר עומד להשתחרר מבית החולים...”

סופו של דבר: מר מרקוס שב לאיתנו ויצא לגמרי מכלל סכנה, וכתוצאה מכך הוא חזר בתשובה וקיבל עליו עול תורה ומצוות, החל לשמור שבת ולהניח תפילין, ועוד חי על פני האדמה י”ח שנים נוספות!!!

(מתוך מאמר ב’המבשר תורני’)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של ‘דרשו’ - לחייג, ללמוד, לדעת

האם בזמננו יש להיזהר בדין 'זקדשתו'?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ובזמננו אין אנו בקיאים ביחסי כהונה, והמשנה ברורה (שם ובביאורים ומוספים 'דרשו' הערה 11) מציין לדברי המג"א (ס"ק ד) שמטעם זה אין מקפידים על דין זה כ"כ. וכן כתב בשו"ת רב פעלים (או"ח ח"ב סימן לט), שבזמננו אין נוהרים כ"כ בדין קדימה לכהן, משום שסומכים על דברי שו"ת הריב"ש (סימן צד) שכיון שכהנים שלנו אינם בני יחוס וסומכים על כהונתם רק מדין חזקה, לכך בזמן הזה דין הקדימה לכהן הוא רק בתורת מנהג ולא מעיקר הדין. אכן, במשנה ברורה (שם) לאחר שהביא דברי המג"א כתב, שמכל מקום לכתחילה ודאי יש להיזהר בזה.

בסעיף ט' מהפתיחה (עשין) כותב ה'חפץ חיים' כי אדם שמספר לשון הרע על כהן, עובר בנוסף על עשה של 'זקדשתו'. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מציינים כי החפץ חיים נוקט כאן שמצוה זו היא מן התורה, כדעת הרמב"ם בספר המצוות (עשה לב) וכדברי המג"א (סימן ר"א ס"ק ד', ולא כדעת ראשונים אחרים הסוברים שהיא מדרבנן והפסוק אסמכתא בעלמא (תוס' חולין פז. ד"ה וחיבו, רא"ש שם פ"ו סימן ח, מרדכי שם וטור יו"ד סימן כח). וכן כתב במשנ"ב, וכן נקטו בשו"ע הגר"ז (או"ח סימן רא), בחיי אדם (כלל לא ס"ז) ובקיצור שלחן ערוך (סימן קמד ס"ח).

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

מה למד החפץ חיים מכך שהתורה נמשלה הן לאש והן למים?

פסחים דף עד

כבולעו כך פולטו

למוצאיהם' (שם ד כב), מה מים מעליו את האדם מטומאה לטהרה, כך דברי תורה, שנאמר 'אמרות ה' אמרות טהורות' (תהילים יב ז).

הרי למדנו מדברי המדרש, אומר החפץ חיים, שגם אדם שנכשל בחטא ועל ידי כך משך על עצמו רוח טומאה, שלא יתייאש ויאמר 'כי פשעינו וחטאתינו עלינו ובם אנחנו נמקים ואיך נחיה' (יחזקאל לג י), אלא ישוב מדרכו הרעה ויעסוק בתורה הקדושה, שהיא מקור הטהרה, ומיד יטהר, ממש כמו שאדם טמא נטהר מיד כשטבל במקוה, והחטא נמחק, כשם שטומאת הטובל במקוה מתבטלת על ידי הטבילה.

אולם מאחר והתורה נמשלה גם למים, עלול אדם לחשוב שכשם שמקוה אינו מטהר אלא מטומאות חיצוניות, כך גם התורה, ואילו אני, יאמר אותו אדם בליבו, שנטמאתי בעוונות חמורים ביותר, שחדרו אל תוך נפשי ונדבקו בקירות לבבי, האם תוכל התורה לטהר אותי מטומאה קשה וכבדה שכזו. כנגד טענה זו משיב החפץ חיים, העיד הפסוק שהתורה נמשלה גם לאש. וכמו שהאש מלבנת את הכלי מהאיסור שחדר לתוכו ונבלע בו היטב, כך גם התורה מצרפת ומלבנת את האדם, עד שכל בליעות האיסור שנדבקו בתוכו נפלטות, והרי הוא כאילו לא חטא ולא נטמא מעולם.

בדיני הכשרת כלים שנטמאו, אומרת התורה בפרשת מטות 'זאת הקת התורה אשר צוה ה' את משה וגו' כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהר. אך במי נדה יתחטא וכל אשר לא יבוא באש תעבירו כמים (במדבר לא כא-כג).

ומקשה החפץ חיים (בהקדמתו הראשונה לליקוטי הלכות, בהגה"ה) מדוע מכנה התורה את ההלכה שלפנינו בתואר 'חוקה', שהיא מצוה שטעמה אינו מובן לפי שכל האדם, כגון פרה אדומה, והלא דיני הכשרת כלים שלמדנו בפסוק זה, הרי הם מובנים והגיוניים, על פי היסוד ההילכתי של 'כבולעו כך פולטו'. כאשר בליעת הטריפה באה מכח מים רותחים, גם ההכשרה והפליטה תהיה במים רותחים. וכן אם הבליעה היתה באש, תהיה גם ההכשרה באש, ואם כן אין זו 'חוקה' אלא דין הגיוני, ברור ומובן.

אלא, הוא מיישב, שהתורה באה ללמד אותנו בפסוקים אלו לא רק דיני הגעלת כלים, אלא חוקות וסגולות התורה. שהרי, כידוע, נמשלה התורה לאש, וכדברי הנביא (ירמיה כג כט) 'הלוא כה דברי כאש נאום ה'". אבל מאידך התורה נמשלה גם למים, וכמאמר חז"ל (ילקוט שמעוני ישעיהו רמז תפ) 'נמשלו דברי תורה למים, 'שְׁתַּה מַיִם מִבּוֹרָךְ' (משלי ה טו). מה מים חיים לעולם, אף דברי תורה חיים לעולם, שנאמר 'כי חיים הם

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לשטוף ידיים בסבון בתשעת הימים?

הזקן, אם הוא נחשב כחלק מהפנים לענין זה; וכן נחלקו בנוגע לאזור הנחשב כיד ורגל לענין זה. וכן נחלקו אם מותר להשתמש בסבון בשעת רחיצת מקומות אלו.

ורחיצה לצורך רפואה - כגון למניעת זיהום - או לצורך מצוה, מותרת אף במים חמים; אך בתשעה באב, יש להימנע מכך.

[שו"ע תקנא, טז, משנ"ב צב רצד, שעה"צ צד, וביה"ל ד"ה ולצורך; ביאורים ומוספים דרשו, 110]

מנהג ישראל מימות עולם, שלא לרחוץ במים חמים בשבוע שחל בו תשעה באב. ויש שנהגו להחמיר בכך כבר מראש חודש אב; וכן מנהג בני אשכנז.

וכמו כן, מנהג בני אשכנז כבר מימות הראשונים, שלא לרחוץ אפילו במים קרים, אך אף למנהג זה, מותר לרחוץ את הפנים, הידיים והרגליים, במים קרים. ונחלקו פוסקי זמננו בנוגע לשער

אילו חלקים מהגוף מותר לרחוץ בערב שבת 'חזון'?

והרחיצה והטבילה מותרות גם בערב שבת חזון שחל בח' באב, אלא שאז ראוי לעשותן לפני חצות היום. ובראש חודש אב שחל בערב שבת - מותר למי שרגיל בכך, לרחוץ את כל גופו במים חמים.

ו'טבילת עזרא' - מותרת ב'תשעת הימים'; ויש שהסתפק אם היא מותרת אף למי שמבטלה לפעמים, ויש שהתיר בכל אופן.

[שו"ע תקנא, טז, משנ"ב צה-צז, שעה"צ צח, וביה"ל ד"ה בחפיפת; ביאורים ומוספים דרשו, 111-113]

בערב שבת 'חזון', מותר לחפוף את הראש במים חמים. והרגיל לרחוץ במים חמים בכל ערב שבת, רשאי לרחוץ גם את פניו, ידיו ורגליו במים חמים. ונחלקו הפוסקים אם מותר להשתמש בסבון בשעת רחיצה זו.

והמקפיד לטבול במקוה בכל ערב שבת, ואינו מוותר עליה לפעמים בשל טרדותיו או מזג האוויר - יטבול גם בערב שבת חזון, במים קרים.

האם מותר להתקלח בתשעת הימים לצורך הסרת זיעה?

אולם, יש שהקלו ברחיצה זו רק ל'אסטניס' הרגיל לרחוץ בכל יום גם בחורף, ואף לו התירו רק במים קרים, וללא סבון. ויש מהפוסקים שאסרו רחיצה זו בכל אופן. ויש מהמחמירים שהקלו באופנים שונים, לילדים עד לגיל בר מצוה, או עד לגיל שתים עשרה.

[שו"ע תקנא, טז; ביאורים ומוספים דרשו, 109; משנ"ב תקנד, יט]

איסור הרחיצה ב'תשעת הימים', הוא רק כשנעשית לתענוג, אבל כשנעשית לשם הסרת לכלוך הריה מותרת. ויש מהפוסקים שכתבו, שאף רחיצה במים קרים בימים החמים, לשם הסרת זוהמת הזיעה, או ריח רע הנודף מהגוף, מותרת. ויש שהתירו אף בסבון, כאשר הוא נצרך להסרת הזוהמה. ויש שאף התירו למי שקשה לו לרחוץ במים קרים, לרחוץ במים פושרים.

* תספורת וגילוח אסורים בשבוע שחל בו תשעה באב, ומנהג בני אשכנז להחמיר בכך משבעה עשר בתמוז ואילך. והגילוח אסור בכל אזורי השיער שבגוף, למעט שְׁעַר השפם, שמותר לגלחו כאשר הוא מפריע לאכילה.

* למנהג בני אשכנז, נחלקו הפוסקים אם יש להחמיר בתספורת לקטן משבעה עשר בתמוז ובכביסה מראש חודש אב; או שבנוגע לקטן אין להחמיר אלא בשבוע שחל בו תשעה באב, כעיקר הדין. ולמעשה, נוהגים להקל בכיבוס בגדי תינוקות ופעוטות אף בשבוע שחל בו תשעה באב. ויש לבצע את הכיבוס בצינעה, אך לאחר הכביסה מותר לתלות את הבגדים לייבוש בפרהסייה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד יתכן שאדם הפריש תרומות ומעשרות כהלכתם וההפרשה עצמה אוסרת את הפירות באכילה?

ומי שעבר והפריש תרומות ומעשרות - ההפרשה חלה, וסר איסור טבל מעל הפירות הנותרים. ואם עשה זאת בשוגג, רשאי לאכול מהנותר לאתרוג, אך אם עשה זאת במזיד, קנסוהו חכמים ואסרו את הפירות באכילה לכל אדם, עד למוצאי שבת.

[שו"ע תקכד, א; ביאורים ומוספים דרשו, 3 61]

חכמינו ז"ל אסרו לקנות ולמכור בשבת וביום טוב. ובכלל זה, אסרו חכמים להקדיש חפץ בשבת לבית המקדש, כיון שהדבר דומה למקח וממכר, שהרי החפץ יוצא מרשותו ועובר לרשות הקדש. וכן אסרו להפריש תרומות ומעשרות; אם משום שההפרשה דומה להקדש, ואם משום שההפרשה נראית כ'תיקון' של הפירות, ותיקון מכל סוג שהוא יש לאוסרו בשבת.

הדף בקצרה

(באדיבות פורטל הדף היומי)

דף עד עמוד א

- * המשנה הראשונה בפרק שביעי, המתחיל בעמוד זה, עוסקת בדיני צליית קרבן הפסח.
- * המשנה אוסרת לצלות את קרבן הפסח בשפוד של מתכת, ורבי יהודה בברייתא מתיר.
- * אסור לאכול גדי מקולס בליל פסח בזמן הזה, אך אם נחתך ממנו אבר או נשלק ממנו אבר (בעודו מחובר) - מותר.
- * בשר שלא נמלח, שמילא בתוכו בשר אחר שגם הוא עדיין לא נמלח, וצלאם - מותרים באכילה (כי הבשר החיצוני פולט את הדם שבולע מהבשר הפנימי).

דף עד עמוד ב

- * הגמרא מפרטת להלכה שלושה חילוקי דינים שונים לגבי טפילה של בשר מתי מותרת באכילה ומתי לא.
- * בכל מקום בגמרא שהובאו מחלוקות רב אחא ורבינא, ונאמר שאחד מחמיר ואחד מיקל - רב אחא הוא זה שמחמיר, חוץ משלוש מחלוקות המובאות בסוגייתנו (אומצא ביעי ומיזרק).
- * אמימר לא היה משתמש בחומץ שחלט בו בשר פעם אחת (אחר צלייתו כדי להוציא את דמו) עבור חליטת בשר נוסף.

כ"א בשבט | רבי יצחק ב"ר גבריאל כמוס בוכבזה זצ"ל, אב"ד לוב, גאבס-תוניסיה, בעל קרבן אבי לחם, מבצר יצחק ועוד

יארצייט:

שנ"ו: רבי יהודה לייב ב"ר מאיר זצ"ל, בעל ויגש יהודה.
תמ"ט: רבי משה ב"ר יהונתן גאלנטי זצ"ל, הראשל"צ, (הרב המג"ן) בעל אלף המגן, זבח השלמים ועוד.
תקכ"א: רבי יהודה ב"ר אפרים נבון זצ"ל, בעל קרית מלך רב.
תקצ"ה: רבי יהודה לייב ב"ר מרדכי קרל(ס) בורג זצ"ל, אב"ד קרעפלד.
תרכ"ח: רבי יצחק ב"ר מרדכי מנעשכיז זצ"ל, בעל תולדות יצחק וזכרון טוב.
תרמ"ח: רבי יחיאל מאיר ב"ר יעקב צבי ליפשיץ זצ"ל, מגוסטינין.
תרנ"ד: רבי יעקב ב"ר אליעזר ווידנפלד זצ"ל, מהורומילוב, בעל שו"ת כוכב מיעקב.
תר"ץ: רבי יצחק ב"ר גבריאל כמוס בוכבזה זצ"ל, אב"ד לוב, גאבס-תוניסיה, בעל קרבן אבי לחם, מבצר יצחק ועוד.
תשמ"ב: רבי יחיאל יהושע ב"ר ירחמיאל צבי רבינוביץ זצ"ל, האדמו"ר מביאלה, בעל חלקת יהושע.
תשמ"ו: רבי יהושע העשיל ב"ר מרדכי דוד ברים זצ"ל, ר"י תפארת ישראל רוזין.

עצה לבטל את הכעס

כתב בספר "ראשית חכמה" לרבינו אליהו די וידאש, עיצה לבטל שנאה וכעס: להוכיח לחבירו על מה שעשה כנגד רצונו, ויאמר לו: "מדוע עשית לי כך וכך", כי בהוכיח אותו, יתנצל לפניו או שישוב ויתודה על חטאו ותכפר לו, וכן כתב הרמב"ן.
(ראשית חכמה שער הענוה פרק ה' ס"ק יג, יד)

אם אדם מסוים עשה לנו דבר שמפריע לנו, נשתדל להכנס עמו בדברים מדוע התנהג בדרך זו, ובדרך כלל בכך יתיישבו ההדורים